

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาการเลือกประกันสังคมตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 สำหรับแรงงานนอกระบบ จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ทำการศึกษาโดยอาศัยข้อมูลการเลือกประกันสังคมมาตรา 40 จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของแรงงานนอกระบบ จำนวน 400 ตัวอย่าง ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 ตัวอย่าง ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของแรงงานนอกระบบในเรื่องการประกันสังคม ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกันสังคม สำหรับแรงงานนอกระบบ ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ของแรงงานนอกระบบ จังหวัดเชียงใหม่ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลของแรงงานนอกระบบเกี่ยวกับการประกันสังคมมาตรา 40

ประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไปจะถูกรับรวมเป็นกำลังแรงงานของประเทศซึ่งแรงงานถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในขบวนการผลิตในขณะเดียวกันกำลังแรงงานใน ปัจจุบันสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงงานในระบบ (Formal Worker) มีการให้คำจำกัดความของ “แรงงานในระบบ” ว่า หมายถึง แรงงานที่ทำงานในระบบ การจ้างงานที่มีรายได้ประจำ มีเงินเดือนที่แน่นอน หรืออาจจะเรียกว่าเป็น “มนุษย์เงินเดือน” ก็ได้ และที่สำคัญที่สุดคือแรงงานในระบบจะได้รับการคุ้มครองสวัสดิการต่างๆตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนั้น แรงงานในระบบยังมีโอกาสที่จะก้าวหน้าในชีวิตการทำงาน ได้รับสิทธิความคุ้มครองการประกันสุขภาพ การประกันสุขภาพและได้รับสิทธิคุ้มครองจากการประกันสังคม โดยแรงงานในระบบจะได้รับความคุ้มครองประกันสังคม มากถึง 7 กรณี ได้แก่ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตาย การคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และการว่างงาน

2. แรงงานนอกระบบ (Informal Worker) สำหรับคำจำกัดความของ “แรงงานนอกระบบ” หมายถึง แรงงานที่ทำงานอิสระหรือ เป็นแรงงานที่ไม่ได้รับการคุ้มครองในระบบการประกันสังคม ได้แก่ คนงานที่ทำงานไม่เต็มเวลา (Part-Time Worker) คนงานที่รับงานไปทำที่บ้าน (Home-Base

Worker) คนงานที่ทำงานแบบเหมาช่วง (Sub-Contract Worker) คนงานที่ทำงานระยะสั้น (Short-Time Worker) โดยสามารถที่จะจำแนกประเภทของแรงงานนอกระบบได้ 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ทำงานรับจ้าง และมีเงินเดือนประจำ ได้แก่ แรงงานที่รับจ้างเอางานไปทำที่บ้าน แรงงานรับจ้างทำของ แรงงานรับจ้างทำการเกษตร ตามฤดูกาล แรงงานประมง คนรับใช้ และคนทำงานบ้าน คนขับรถ (ส่วนตัวตามบ้าน) เป็นต้น และกลุ่มที่ทำอาชีพอิสระทั่วไป ได้แก่ คนขับรถรับจ้าง เกษตรกร ชาวนา ชาวสวน แม่ค้าหาบเร่ แผงลอย ช่างเสริมสวย ช่างตัดผม เจ้าของร้านขายของชำ ขนาดเล็ก เป็นต้น

ซึ่งแรงงานนอกระบบในปี 2553 ที่ผ่านมา จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าประเทศไทยมีกำลังแรงงานทั้งสิ้น 38.7 ล้านคน จำแนกเป็น แรงงานนอกระบบ มีจำนวน 24.1 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 62.3 ของแรงงานทั้งหมด ส่วนแรงงานในระบบมี จำนวน 14.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 37.7 ของแรงงานทั้งหมด จากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากำลังแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบ ที่ไม่ได้รับการดูแลด้านการคุ้มครอง สวัสดิการและการประกันสังคม เหมือนกับแรงงานในระบบ ประกอบกับแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีสภาพการจ้างที่ไม่แน่นอน สภาพแวดล้อมการทำงานไม่เอื้ออำนวยต่อการติดต่อกับหน่วยงานราชการหรือนายจ้าง แรงงานนอกระบบจึงต้องเผชิญกับ ปัญหาทางด้านสุขภาพ นอกจากนี้ยังอาจจะต้องทำงานที่ไม่มีความปลอดภัย ไม่มีรายได้ที่แน่นอน และ ไม่มีคุณภาพของชีวิตที่ดี จากปัญหาที่แรงงานนอกระบบไม่ได้ อยู่ในระบบประกันสังคม ส่งผลทำให้แรงงานนอกระบบที่ได้รับ อุบัติเหตุไม่สามารถที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเหมือนกับแรงงานที่อยู่ในระบบได้ ซึ่งถือว่าเป็นข้อเสียเปรียบของแรงงานนอกระบบที่ทำให้ระดับคุณภาพชีวิตไม่ดีขึ้น

ดังนั้นรัฐบาลจึงได้จัดทำนโยบายเกี่ยวกับการประกันสังคมให้กลุ่มแรงงานนอกระบบ ซึ่งจากเดิมที่ผ่านมาได้มีการจัดตั้งโครงการประกันสังคมเปิดโอกาสให้แก่กลุ่มแรงงานนอกระบบสมัครเข้ามาเป็นผู้ประกันตน โดยสมัครใจตามมาตรา 40 โดยผู้ประกันตนเป็นผู้จ่ายเงินสมทบฝ่ายเดียวปีละ 3,360 บาท/ปี และได้รับสิทธิประโยชน์เฉพาะ 3 กรณีคือ

1. สิทธิประโยชน์กรณีคลอดบุตร ได้รับการชดเชยค่าคลอดบุตร เหมาจ่าย 3,000 บาท/ครั้ง คนละไม่เกิน 2 ครั้ง เงื่อนไข เป็นผู้ประกันตนมาแล้วไม่น้อยกว่า 9 เดือนติดต่อกัน
2. สิทธิประโยชน์กรณีทุพพลภาพ ได้รับการชดเชย ค่ารักษาพยาบาลตามอาการ ทุพพลภาพเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินเดือนละ 1,000 บาท เงินทดแทนการขาดรายได้เป็นรายเดือน อัตรา 50 % ของค่าจ้างขั้นต่ำรายวันสูงสุด เป็นเวลา 15 ปี นับแต่เดือนที่ทุพพลภาพ เงื่อนไข เป็นผู้ประกันตนมาแล้วไม่น้อยกว่า 36 เดือน ติดต่อกัน

3. สิทธิประโยชน์กรณีเสียชีวิต ได้รับการชดเชย ค่าทำศพ 100 เท่าของค่าจ้างขั้นต่ำรายวันในอัตราสูงสุด เงื่อนไข กรณีตายด้วยอุบัติเหตุ ได้รับสิทธิทันที กรณีตายด้วยสาเหตุอื่นที่มีสิทธิได้รับ หลังจากเดือนที่ผู้ประกันตนได้ออกเงินสมทบ (<http://www.sso.go.th>, 2554)

แต่ก็เกิดปัญหาคือ ผู้สมัครเข้าร่วม โครงการน้อยมากถึงแม้ต่อมาสำนักงานประกันสังคมได้พยายามแก้ปัญหาทำการปรับลดการส่งเงินมาเป็น 280 บาท/เดือน ก็ยังไม่สามารถสร้างแรงจูงใจได้ แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างสิทธิประโยชน์ในมาตรา 40 และเบี้ยประกัน เดิมนั้นไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการของแรงงานนอกระบบ

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงมีแนวคิดที่จะขยายความคุ้มครองด้านหลักประกันทางสังคมเพื่อที่จะช่วยเหลือแรงงานนอกให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีหลักประกันในการทำงาน อีกทั้งจะช่วยให้การแก้ปัญหาทางสังคมที่อาจจะเกิดจากแรงงานนอกระบบ รวมไปถึงการส่งเสริม ประสิทธิภาพในการทำงานของแรงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการยกร่างกฎหมายปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตนตามมาตรา 40 ในพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ให้รัฐบาลและผู้ประกันตน ร่วมกันรับภาระค่าใช้จ่ายและปรับชุดสิทธิประโยชน์จากที่ได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี เพิ่มให้เป็น 5 กรณี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการความเหมาะสมและกำลังความสามารถในการจ่ายของแรงงานนอก โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับประกันสังคมมาตรา 40 ดังนี้

ผู้ประกันตนมาตรา 40 หมายถึง บุคคลที่มีอายุจ้างตามมาตรา 33 หรือเป็นผู้ประกันตนโดยสมัครใจ มาตรา 39 เรียกว่า ผู้ประกันตนโดยอิสระ ที่มาของการขยายประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบโดยผลักดันร่าง พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ฉบับแก้ไข เพื่อให้รัฐบาล ร่วมจ่ายในมาตรา 40 และแก้ไขพระราชกฤษฎีกา เพื่อพัฒนาสิทธิประโยชน์ของมาตรา 40 ให้เป็นที่จูงใจ โดยเป็นระบบสมัครใจ

คุณสมบัติในการสมัคร

1. ต้องเป็นผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์
2. ไม่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 และ ผู้ประกันตนโดยสมัครใจ มาตรา 39

การจ่ายเงินสมทบและวิธีการนำส่งเงินสมทบ

การจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตนมาตรา 40 จ่ายเป็นรายเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง และจ่ายเงินสมทบล่วงหน้าได้ ครั้งละไม่เกิน 12 เดือน แต่ไม่สามารถจ่ายเงินสมทบย้อนหลังได้ ผู้ประกันตนตาม มาตรา 40 สามารถนำส่งเงินสมทบได้ที่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่/จังหวัด/สาขา ที่ท่านสะดวก

เอกสารประกอบการสมัคร

1. แบบการขึ้นทะเบียนการเป็นผู้ประกันตน มาตรา 40 (สปส.1-40)
2. บัตรประจำตัวประชาชนตัวจริงหรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ พร้อมสำเนา

สถานที่ในการขึ้นทะเบียน

1. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่จังหวัด/สาขา
2. หน่วยบริการเคลื่อนที่
3. สมัครผ่านตัวแทน (เจ้าหน้าที่ประกันสังคม)

ร่าง

พระราชกฤษฎีกาที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลง
ทางเลือกสิทธิประโยชน์ประกันสังคมมาตรา 40 ระบบสมัครใจ พ.ศ. 2554

สิทธิประโยชน์	เงื่อนไขการเกิดสิทธิ	1. ประชาชนจ่าย เพียง 70 บาท/เดือน รัฐฯ อุดหนุน 30 บาทรวม 100 บาท	2. ประชาชนจ่ายเพียง 100 บาท/เดือน รัฐฯ อุดหนุน 50 บาท รวม 150 บาท
1. ทดแทนการขาด รายได้ เมื่อเจ็บป่วย / อุบัติเหตุ	- เงินชดเชย 200 บาท ต่อวัน ไม่เกิน 20วัน/ปี - นอนอย่างน้อย 2 วันขึ้นไป - จ่ายเงินสมทบอย่างน้อย 3 ใน 4 เดือน	✓	✓
2. ทูพพลภาพ	- จ่าย 6 ใน 10 เดือน รับ 500 บาท/เดือน เป็นเวลา 15 ปี - จ่าย 12 ใน 20 เดือน รับ 650 บาท/เดือน เป็นเวลา 15 ปี - จ่าย 24 ใน 40 เดือน รับ 800 บาท/เดือน เป็นเวลา 15 ปี - จ่าย 36 ใน 60 เดือน รับ 1,000บาท/เดือน เป็นเวลา 15 ปี	✓	✓
3. เสียชีวิต	- ค่าจัดการศพจำนวนทั้งหมด 20,000 บาท - สมทบไม่น้อยกว่า 6 ใน 12 เดือน	✓	✓
4. บำเหน็จชราภาพ	- จากเงินออกขั้นต่ำ 50 บาท/เดือน ผู้ประกันตนสามารถออมเพิ่มเติมได้ - บำเหน็จจากเงินออม + ดอกผล ได้รับเป็นเงินก้อนเมื่อ - อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และไม่ประสงค์ เป็นผู้ประกันตนต่อ - ทั้งนี้ผู้ประกันตนที่ประสงค์รับเงินบำเหน็จ ชราภาพเพิ่มขึ้นสามารถจ่ายเงินสมทบ เพิ่มเติมได้ไม่เกินเดือนละ 1,000 บาท/เดือน	X	✓

รูปที่ 4.1ร่างพระราชกฤษฎีกาที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลง

ทางเลือกสิทธิประโยชน์ประกันสังคมมาตรา 40 ระบบสมัครใจ พ.ศ. 2554

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม จังหวัดเชียงใหม่ (2554)

4.2 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาข้อมูลทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบทั้งที่ทำและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ประกอบด้วย

ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุ

ข้อมูลด้านครัวเรือน ได้แก่ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน จำนวนสมาชิก จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงาน ภาระการเลี้ยงดู ที่พักอาศัยปัจจุบัน

ข้อมูลสภาพการทำงาน สวัสดิการ และการรับทราบข่าวสาร ได้แก่ การประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้านค่าตอบแทน และภาระหนี้สินในปัจจุบัน สถานภาพการจ้างงานในปัจจุบัน ค่าตอบแทน ภาระหนี้สินในปัจจุบัน สวัสดิการอื่นๆ ที่ได้รับ และการรับทราบข้อมูลข่าวสาร ประกันสังคมมาตรา 40 ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

4.2.1 เพศ

ตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25 เป็นเพศหญิงจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่มที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 เพศชาย จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 และในกลุ่มที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 60.50 เพศหญิง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าเพศหญิงจะทำประกันสังคมมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหญิงค้ำนี้ถึงสวัสดิการมากกว่า

ตารางที่ 4.1 เพศของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

เพศ	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)	รวม (คน)
ชาย	88 (44.00)	121 (60.50)	209 (52.25)
หญิง	112 (56.00)	79 (39.50)	191 (47.75)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.2 ระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.2 พบว่า ด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 รองลงมาสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 รองลงมาสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25 รองลงมาสำเร็จการศึกษานุปริญญา/ปวส. จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 รองลงมาไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และที่พบน้อยที่สุดสำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่ จะสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมา สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมา สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมา สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 ส่วนที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและไม่ได้เรียนหนังสือ มีสัดส่วนที่เท่ากันจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 รวม 200 คน

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 รองลงมา สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 รองลงมา สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 รองลงมา สำเร็จการศึกษานุปริญญา/ปวส. จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 รองลงมา ไม่ได้เรียนหนังสือจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 รองลงมา สำเร็จ การศึกษาปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และที่พบน้อยที่สุดสำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

ตารางที่ 4.2 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษา	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)	รวม (คน)
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3 (1.50)	21 (10.50)	24 (6.00)
ประถมศึกษา	60 (30.00)	48 (24.00)	108 (27.00)
มัธยมศึกษาตอนต้น	19 (9.50)	38 (19.00)	57 (14.25)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	40 (20.00)	35 (17.50)	75 (18.75)
อนุปริญญา/ปวส.	10 (5.00)	32 (16.00)	42 (10.50)
ปริญญาตรี	65 (32.50)	21 (10.50)	86 (21.50)
สูงกว่าปริญญาตรี	3 (1.50)	5 (2.50)	8 (2.00)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.3 การสมรส

ตารางที่ 4.3 พบว่า การสมรสของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ จะมีครอบครัว จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 รองลงมา สถานภาพโสด มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 และพบน้อยที่สุด สถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่สมรสแล้ว จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมา สถานภาพโสด มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 และ สถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 รวม 200 คน

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน พบว่า การสมรส ส่วนใหญ่จะสมรส มี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 รองลงมา สถานภาพโสด มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 และพบน้อยที่สุด สถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

ตารางที่ 4.3 การสมรสของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

สถานภาพการสมรส	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม(คน)	รวม (คน)
โสด	87 (43.50)	78 (39.00)	165 (41.25)
สมรส	101 (50.50)	117 (58.50)	218 (54.50)
หม้าย/หย่าร้าง	12 (6.00)	5 (2.50)	17 (4.25)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.4 อายุ

ตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ย 38.77 ปี ซึ่งมีอายุในช่วง 41–50 ปี มากที่สุด จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา มีอายุในช่วง 31–40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 รองลงมา มีอายุในช่วง 21–30 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.75 รองลงมา มีอายุในช่วง มากกว่า 50 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 และที่พบน้อยที่สุดมีอายุในช่วง 11–20 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คนส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ย อายุ 39.01 ปี ซึ่งมีอายุในช่วง 41–50 ปี มากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมา มีอายุในช่วง 21–30 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมา มีอายุในช่วง มากกว่า 50 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 รองลงมา มีอายุในช่วง 31–40 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 และที่พบน้อยที่สุดมีอายุในช่วง 11–20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม มาตรา 40 จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่ มีเฉลี่ย อายุ 38.53 ปี ซึ่งมีอายุในช่วง 31–40 ปี มากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมา มีอายุในช่วง 41–50 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 รองลงมา มีอายุในช่วง 21–30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 รองลงมา มีอายุในช่วงมากกว่า 50 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และที่พบน้อยที่สุดมีอายุในช่วง 11–20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าแรงงานนอกระบบมีอายุเฉลี่ยรวมไม่แตกต่างกันมากซึ่งเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยทำงานกำลังสร้างความมั่นคงเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.4 อายุของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

อายุ (ปี)	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)	รวม (คน)
11 – 20 ปี	3 (1.50)	10 (5.00)	13 (3.25)
21 – 30 ปี	56 (28.00)	35 (17.50)	91 (22.75)
31 – 40 ปี	37 (18.50)	76 (38.00)	113 (28.25)
41 – 50 ปี	63 (31.50)	51 (25.50)	114 (28.50)
มากกว่า 50 ปี	41 (20.50)	28 (14.00)	69 (17.25)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)
อายุเฉลี่ย(ปี)	39.01	38.53	38.77

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.5 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน จำนวนสมาชิก จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานและ ภาระการเลี้ยงดู

ตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน รวมประมาณ 19,472 บาท/เดือน โดยแบ่งช่วงรายได้ต่อครัวเรือนออกเป็น 3 ระดับคือ ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน 10,001 - 20,000 บาท/เดือน และมากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป/เดือน พบว่าส่วนมากมีรายได้ต่อครัวเรือนในช่วง 10,001 - 20,000 บาท/เดือน มากที่สุด จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.75 รองลงมา มากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป/เดือน จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และรายได้ต่อครัวเรือนที่พบน้อยที่สุดคือต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จะมีสัดส่วนของรายได้ต่อครัวเรือนน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 และส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมจะต้องแบกรับภาระการเลี้ยงดูคนในครอบครัวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม มาตรา 40 อีกด้วย ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน จำนวนคนในครอบครัวที่ทำงานเฉลี่ยแล้วมี 2 คน ภาระเลี้ยงดูเด็กมีสัดส่วนที่เท่ากัน เฉลี่ย 2 คน แต่จะมีภาระการเลี้ยงดูคนชรามากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 เฉลี่ย 2 คน ซึ่งพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของกลุ่มที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 มีค่าเฉลี่ยรวมประมาณ 18,224 บาท/เดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อครัวเรือน 10,001 - 20,000 บาท/เดือน มากที่สุด จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมา ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และรายได้ต่อครัวเรือนที่พบน้อยที่สุด คือ รายได้ต่อครัวเรือนที่มีมากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป/เดือน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน จำนวนคนในครอบครัวที่ทำงานเฉลี่ยแล้วมี 2 คน ภาระเลี้ยงดูเด็กมีสัดส่วนที่เท่ากัน เฉลี่ย 2 คน แต่จะมีภาระการเลี้ยงดูคนชราน้อยกว่ากลุ่มที่ทำประกันสังคมเฉลี่ย 1 คน ซึ่งพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 มีค่าเฉลี่ยรวมประมาณ 20,720 บาท/เดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อครัวเรือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป/เดือน มากที่สุด จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 รองลงมา 10,001 - 20,000 บาท/เดือน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 และรายได้

ต่อครัวเรือนที่พบน้อยที่สุด คือ รายได้ต่อครัวเรือนที่ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 24 คน
คิดเป็นร้อยละ 12.00

ตารางที่ 4.5 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน จำนวนสมาชิก จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงาน
และภาวะการเลี้ยงดู ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

รายได้ครัวเรือนต่อเดือน	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)	รวม (คน)
ต่ำกว่า 10,000 บาท	61 (30.50)	24 (12.00)	85 (21.25)
10,000 - 20,000 บาท	104 (52.00)	67 (33.50)	171 (42.75)
มากกว่า 20,000 บาท	35 (17.50)	109 (54.50)	144 (36.00)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)
รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน(บาท)	18,224	20,720	19,472
จำนวนสมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย (คน)	4	4	-
สมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานเฉลี่ย(คน)	2	1	-
ภาวะการเลี้ยงดู เด็ก เฉลี่ย (คน)	2	2	-
ภาวะการเลี้ยงดู คนชรา เฉลี่ย (คน)	2	1	-

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.6 ที่พักอาศัยปัจจุบัน

ตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่บ้านของตนเอง เนื่องจากส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่ที่ประกอบอาชีพอิสระ ทำมาค้าขายส่วนตัวในพื้นที่ที่อาศัยอยู่ จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 รองลงมา อาศัยบ้านเช่า/หอพักจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมาอาศัยกับญาติ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 และพักที่พักระหว่างการเดินทางน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะอาศัยบ้านตนเอง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 บ้านเช่า/หอพักจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 อาศัยกับญาติ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และ อาศัยที่พักระหว่างการเดินทาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.05

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน พบว่า จะอาศัยบ้านตนเอง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 74.5 บ้านเช่า/หอพักจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 อาศัยกับญาติ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 และ อาศัยที่พักระหว่างการเดินทาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตารางที่ 4.6 ที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

ที่พักอาศัยปัจจุบัน	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)	รวม (คน)
บ้านของตนเอง	115 (57.50)	149 (74.50)	264 (66.00)
อาศัยกับญาติ	8 (4.00)	3 (1.50)	11 (2.75)
บ้านเช่า/หอพัก	76 (38.00)	46 (23.00)	122 (30.50)
ที่พักระหว่างการเดินทาง	1 (0.50)	2 (1.00)	3 (0.75)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.7 การประกอบอาชีพ

ตารางที่ 4.7 พบว่า ด้านลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ราบเชิงเขาที่อุดมสมบูรณ์สร้างกลุ่มอาชีพธุรกิจได้หลากหลาย การประกอบอาชีพของแรงงานนอกระบบในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน จึงพบว่าส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายทั่วไป จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมา อาชีพเกษตรกร จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 รองลงมา กลุ่มขับยานพาหนะรับจ้างทั่วไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 รองลงมา งานบริการต่างๆ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 รองลงมา ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 รองลงมา อาชีพรับงานไปทำที่บ้าน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 และอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง รongแพยางช่างแม่เตง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน จะประกอบอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายทั่วไป เป็นส่วนใหญ่ เช่น ร้านขายของชำ ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 รองลงมา อาชีพเกษตรกร ได้แก่ ปลูกข้าว ข้าวโพด ปลูกถั่ว ปลูกผลไม้ตามฤดูกาลต่างๆ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 รองลงมา งานบริการ ได้แก่ พนักงานนวด เด็กเสิร์ฟร้านอาหารไทยและต่างชาติ แม่บ้านทำความสะอาด มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 รองลงมา กลุ่มขับยานพาหนะรับจ้างทั่วไป ได้แก่ รถแดง มอเตอร์ไซค์รับจ้าง รถตู้ประจำทาง มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 รองลงมา ลูกจ้างชั่วคราว คนงานก่อสร้าง คนรับเหมางานออกแบบ ยามรักษาความปลอดภัย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 รองลง อื่นๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 และอาชีพรับงานไปทำที่บ้าน ได้แก่ เย็บผ้าเช็ดเท้า ทำซองกระดาษ พบน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายทั่วไป ได้แก่ ร้านขายผลไม้ของดอง รับซื้อของเก่า ร้านขายเฟอร์นิเจอร์ ร้านขายคอมพิวเตอร์ ขายรถมือสอง ฟาร์มเพาะเห็ด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมา กลุ่มรับจ้างทั่วไป ได้แก่ ขับรถตุ๊กตุ๊ก แท็กซี่ รถแดง ขับรถส่งของร้านสะดวกซื้อจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 รองลงมา เกษตรกร ได้แก่ ชาวไร่ ชาวนา ปลูกสวนส้ม จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 รองลงมา ลูกจ้างชั่วคราว คนงานก่อสร้าง คนรับเหมางานออกแบบ ไกด์นำเที่ยว ได้แก่ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 รองลงมา งานบริการ ได้แก่ พนักงานหน้าร้านอาหารญี่ปุ่น พนักงานนวด เด็กเสิร์ฟร้านอาหารไทยและต่างชาติ แม่บ้านทำ

ความสะอาด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมา อาชีพรับงานไปทำที่บ้าน เช่น งานจักรสานต่างๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 พบน้อยที่สุด อาชีพอื่นๆ ได้แก่ การรับจ้างร้องเพลงข้างแม่แตง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

ตารางที่ 4.7 การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

อาชีพ	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)	รวม (คน)
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายทั่วไป	109 (54.50)	61 (30.50)	170 (42.50)
เกษตรกร	44 (22.00)	38 (19.00)	82 (20.50)
กลุ่มขี้นยานพาหนะรับจ้างทั่วไป	11 (5.50)	43 (21.50)	54 (13.50)
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	2 (1.00)	15 (7.50)	17 (4.25)
ลูกจ้างชั่วคราว	4 (2.00)	22 (11.00)	26 (6.50)
งานบริการ	27 (13.50)	20 (10.00)	47 (11.75)
อื่นๆเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและร้อง เพลงข้างแม่แตง	3 (1.50)	1 (0.50)	4 (1.00)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตารางที่ 4.8 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 400 คน มีรายได้เฉลี่ยรวม 10,995.50 บาท/เดือน ส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนในช่วง 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมา รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 รองลงมา รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 รองลงมา รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 และที่พบน้อยที่สุด คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่ม ตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน มีรายได้เฉลี่ยรวมประมาณ 9,684 บาท/ เดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนในช่วง 5,001 - 10,000 บาทจำนวน 126 คน คิด เป็นร้อยละ 63.00 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 41 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.50 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อย ละ 8.00 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และรายได้ต่อเดือนที่พบน้อยที่สุด คือ รายได้ที่มีมากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน พบว่ามีเงินเดือน เฉลี่ยรวมประมาณ 12,307 บาท/เดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนในช่วง 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมา รายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมา รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 รองลงมา รายได้ต่อเดือน ที่มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 และรายได้ต่อเดือนที่พบน้อยที่สุด คือรายได้ที่ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ส่วนใหญ่จะมี รายได้เฉลี่ยรวมต่อเดือน 9,684 บาท ซึ่งอยู่ในช่วง 5,001 - 10,000 บาท/เดือน โดยมีสัดส่วน รายได้ต่อเดือนที่น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ที่มีรายได้เฉลี่ยรวมต่อ เดือน 12,307 บาท ซึ่งส่วนใหญ่รายได้ได้อยู่ในช่วง 10,001 - 15,000 บาท/เดือน

ตารางที่ 4.8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)	รวม (คน)
ไม่เกิน 5,000 บาท	41 (20.50)	6 (3.00)	47 (11.75)
5,001 - 10,000 บาท	126 (63.00)	67 (33.50)	193 (48.25)
10,001 - 15,000 บาท	16 (8.00)	85 (42.50)	101 (25.25)
15,001 - 20,000 บาท	12 (6.00)	32 (16.00)	44 (11.00)
มากกว่า 20,000 บาท	5 (2.50)	10 (5.00)	15 (3.75)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)
รายได้เฉลี่ยรวมต่อเดือน(บาท)	9,684	12,307	10,995.50

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.9 สถานภาพการจ้างงานในปัจจุบัน

ตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพการจ้างงานในปัจจุบันจะเป็นกิจการของตนเอง เนื่องจากส่วนมากจะประกอบอาชีพอิสระจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองมาเป็นรายวัน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 รองมา เป็นรายเดือน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองมา เป็นรับเหมา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และพบน้อยที่สุดรายสัปดาห์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพการจ้างงานจะเป็นกิจการของตนเอง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองมาเป็นรายวัน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 รองมา เป็นรายเดือน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 และที่พบน้อยที่สุดคือรับเหมา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 ส่วนในรายสัปดาห์ไม่พบเลย ในระยะเวลาการทำงาน พบว่า ทำงานเฉลี่ย 29 วัน/เดือน เฉลี่ยวันละ 9 ชั่วโมง/วัน วันหยุดเฉลี่ย 3 วัน /เดือน

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะมีสถานภาพการจ้างงานจะเป็นกิจการของตนเอง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 รองมา เป็นรายเดือน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 รองมา เป็นรายวัน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 รองลงมา เป็นรับเหมา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 และพบน้อยที่สุดคือรายสัปดาห์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ในระยะเวลาการทำงาน พบว่า ทำงานเฉลี่ย 26 วัน/เดือน เฉลี่ยวันละ 8 ชั่วโมง/วัน วันหยุดเฉลี่ย 4 วัน /เดือน

ตารางที่ 4.9 สถานภาพการจ้างงานปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบในจังหวัดเชียงใหม่

สถานภาพการจ้างงาน	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม(คน)	รวม(คน)
รายเดือน	34 (17.00)	46 (23.00)	80 (20.00)
รายวัน	53 (26.50)	31 (15.50)	84 (21.00)
รายสัปดาห์	0 (0.00)	4 (2.00)	4 (1.00)
รับเหมา	8 (4.00)	22 (11.00)	30 (7.50)
กิจการตนเอง	105 (52.50)	97 (48.50)	202 (50.50)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)
ระยะเวลาการทำงาน	-	-	-
จำนวนวันทำงานเฉลี่ยต่อเดือน	29	26	-
ทำงานเฉลี่ยวันละ(ชั่วโมง)	9	8	-
จำนวนวันหยุดเฉลี่ยต่อเดือน	3	4	-

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.10 ค่าตอบแทนอื่นๆนอกจากค่าจ้าง/เงินเดือน และภาระหนี้สินในปัจจุบัน

ตารางที่ 4.10 พบว่า ค่าตอบแทนอื่นๆที่ได้รับจากการทำงานของแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่จะไม่ได้รับค่าตอบแทน จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 83.50 ส่วนที่ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 เฉลี่ยประมาณ 417.49 บาท/เดือน โดยจะได้รับจากค่าล่วงเวลา/ค่าเข้ากะมากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 รองลงมาได้รับเบี้ยขยัน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 และได้รับโบนัสน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะไม่ได้รับค่าตอบแทน จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 86.50 ส่วนที่ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 เฉลี่ยประมาณ 245.74 บาท/เดือน โดยได้รับจากค่าล่วงเวลา/ค่าเข้ากะมากที่สุด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 รองลงมาได้รับจากค่าเบี้ยขยันจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และไม่ได้รับโบนัสเลย

ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะไม่ได้รับค่าตอบแทน จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 ส่วนที่ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 เฉลี่ยประมาณ 589.23บาท/เดือน โดยจะได้รับจากค่าล่วงเวลา/ค่าเข้ากะมากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 รองลงมา ได้รับจากค่าเบี้ยขยันจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 และได้รับโบนัสจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าแรงงานนอกระบบทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่จะไม่ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น เบี้ยขยัน ค่าล่วงเวลา/ค่าเข้ากะ และ โบนัส เนื่องจากส่วนมากจะประกอบอาชีพอิสระเป็นกิจการตนเอง

ด้านการแบกรับภาระหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน พบว่าส่วนใหญ่จะต้องแบกรับภาระเกือบทุกคน ทั้งด้านค่าใช้จ่ายของที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เงินกู้ยืมเพื่อการลงทุนต่างๆมีภาระหนี้สินรวมเฉลี่ย 4,890.29 บาท/เดือน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 มีภาระหนี้สินเฉลี่ย 5,434.08 บาท/เดือน ซึ่งมีการแบกรับภาระหนี้สินในจำนวนที่มากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 มีภาระหนี้สินเฉลี่ย 4,346.50 บาท/เดือน

ตารางที่ 4.10 ค่าตอบแทนอื่นๆนอกจากค่าจ้าง/เงินเดือนและภาระหนี้สินในปัจจุบันของกลุ่ม
ตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

ค่าตอบแทนอื่นๆ	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)	รวม (คน)
ไม่ได้รับค่าตอบแทน	173 (86.50)	161 (80.50)	334 (83.50)
ได้รับค่าตอบแทน	27 (13.50)	39 (19.50)	66 (16.50)
1. เบี้ยขยัน	8 (4.00)	7 (3.50)	15 (3.75)
2. ค่าล่วงเวลา/ค่าเข้ากะ	19 (9.50)	26 (13.00)	45 (11.25)
3. โบนัส	0 (0.00)	6 (3.00)	6 (1.50)
รวม	200 (100.00)	200 (100.00)	400 (100.00)
ค่าตอบแทนเฉลี่ย(บาท/เดือน)	245.74	589.23	417.49
ภาระหนี้สินเฉลี่ย(บาท/เดือน)	5,434.08	4,346.50	4,890.29

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.11 สวัสดิการอื่นๆ ที่ได้รับ

ตารางที่ 4.11 แสดงการได้รับสวัสดิการความคุ้มครองของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน จะได้รับสวัสดิการความคุ้มครอง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 73.50 โดยจะได้รับความคุ้มครอง/สวัสดิการจากโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคมามากที่สุด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมา สวัสดิการกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์หมู่บ้านจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 ค่าเบี้ยประกันตั้งแต่ 10 บาท 20 บาท และ 50 บาท แล้วแต่สมาชิกในครอบครัว มีการเก็บทั้งต่อบุคคล และต่อครอบครัว โดยจะได้รับเงินช่วยเหลือเมื่อเสียชีวิตเป็นเงินก้อนจำนวนเงินแล้วแต่สมาชิกมากหรือน้อย รองลงมาได้รับความคุ้มครองสวัสดิการจากบริษัทประกันชีวิต จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 โดยที่กลุ่มตัวอย่างนิยมทำประกันชีวิตมากที่สุดคือ บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำนวน 3 คน จ่ายค่าเบี้ยประกันประมาณ 1,282 – 13,000 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ เสียชีวิต โรคร้าย และอื่นๆ บริษัทชิกน่า จำนวน 2 คน ค่าเบี้ยประกัน 3,000 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ เสียชีวิต และประกันชีวิตของธนาคารไทยพาณิชย์ จำนวน 2 คน ค่าเบี้ยประกัน 1,868 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ เสียชีวิต และที่พบน้อยที่สุดได้รับสวัสดิการสหกรณ์การเกษตร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ค่าเบี้ยประกัน 200-500 บาท/เดือน แล้วแต่ความสมัครใจของสมาชิก โดยจะได้รับความคุ้มครองเมื่อเสียชีวิต และไม่ได้รับสวัสดิการความคุ้มครอง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน จะได้รับสวัสดิการความคุ้มครองจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 90.50 ได้รับจากโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคมามากที่สุด จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 80.50 รองลงมา ได้รับสวัสดิการกลุ่มสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์หมู่บ้าน จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 รองลงมา ได้รับความคุ้มครองสวัสดิการจากบริษัทประกันชีวิต จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 โดยที่กลุ่มตัวอย่างนิยมทำประกันชีวิตมากที่สุด คือ บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำนวน 16 คน ค่าเบี้ยประกัน 800 – 2,000 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ เสียชีวิต ทูพลภาพ บริษัทประกันชีวิต AIA จำนวน 9 คน ค่าเบี้ยประกันอยู่ที่ 4,000-30,000 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ ออมเงิน และโรคร้าย บริษัทไทยประกันชีวิต จำนวน 4 คน ค่าเบี้ยประกัน 1,500 – 5,000 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ เสียชีวิต ทูพลภาพ เงินปันผล และอื่นๆ รวมจำนวน 3 คน จากบริษัทชิกน่าประกัน ค่าเบี้ยประกัน 3,500 – 8,000 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ เสียชีวิต ทูพลภาพ ประกันชีวิตของธนาคารกสิกรไทย ค่าเบี้ยประกัน

2,200 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ เสียชีวิต ประกันชีวิตของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ค่าเบี้ยประกัน 2,500 บาท/ปี ได้รับความคุ้มครองทั้งสุขภาพ อุบัติเหตุ เสียชีวิต โรคร้ายมะเร็ง รองลงมา ได้รับความสวัสดิการสหกรณ์การเกษตร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ค่าเบี้ยประกัน 300 บาท/เดือน ได้รับความคุ้มครองเมื่อเสียชีวิต และ น้อยที่สุดคือ อื่นๆ ได้รับความสวัสดิการจากประกันสังคมมาตรา 39 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 คือส่งประกันสังคมมาตรา 39 ต่อหลังจากออกจากงานประจำค่าเบี้ยประกัน 432 บาท/เดือน ได้รับความคุ้มครอง 7 สิทธิประโยชน์ คือ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต ชราภาพ สงเคราะห์บุตร และว่างงาน และไม่ได้รับสวัสดิการความคุ้มครองพบน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จะได้รับสวัสดิการน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40

ตารางที่ 4.11 สวัสดิการความคุ้มครองของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

การได้รับสวัสดิการ/ความคุ้มครอง	ทำประกันสังคม(คน)	ไม่ทำประกันสังคม(คน)
ได้รับ	147	181
- โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค	(73.50)	(90.50)
- บริษัทประกันชีวิต	105	161
- กลุ่มสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์	(52.50)	(80.50)
- กลุ่มสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์	7	32
- สวัสดิการสหกรณ์การเกษตร	(3.50)	(16.00)
- อื่นๆได้รับประกันสังคมมาตรา39	62	153
	(31.00)	(76.50)
	3	7
	(1.50)	(3.50)
	0	6
	(0.00)	(3.00)
ไม่ได้รับ	53	19
	(26.50)	(9.50)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ, ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.2.12 การรับทราบข้อมูลข่าวสารประกันสังคมมาตรา 40

ตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะทราบข้อมูลข่าวสารทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยจะทราบจากแหล่งครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนมากที่สุด จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาอื่นๆทราบจากผู้ใหญ่บ้าน จากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการกระจายข่าว จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 รองลงมา ทราบจากเอกสารจากสำนักงานประกันสังคม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และทราบจาก สื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์) น้อยที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 ซึ่งไม่พบว่าไม่ทราบข้อมูลข่าวสารเลย

ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 โดยจะทราบจากแหล่งจากครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนมากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมา ทราบจาก สื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์) จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา อื่นๆทราบจากผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และ น้อยที่สุดทราบจากเอกสารจากสำนักงานประกันสังคม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และไม่ทราบข้อมูลประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 โดยไม่รู้จะติดตามข่าวสารจากที่ไหน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 รองลงมา ไม่เคยมีใครแนะนำให้รู้จัก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 และ น้อยที่สุดไม่สนใจจะทราบ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า แรงงานนอกระบบ จะทราบข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่จะทราบจาก ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน จะมีการบอกข่าวสารต่อกันมามากที่สุดทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.12 การรับทราบข้อมูลข่าวสารประกันสังคมตามมาตรา 40 ของกลุ่ม ตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่

การทราบข้อมูลข่าวสาร ประกันสังคม มาตรา 40	ทำประกันสังคม (คน)	ไม่ทำประกันสังคม (คน)
ทราบ	200	110
	(100.00)	(55.00)
- สื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์)	61	57
	(30.50)	(28.50)
- ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน	104	63
	(52.00)	(31.50)
- สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่	65	20
	(32.50)	(10.00)
- อื่นๆจากผู้ใหญ่บ้าน และองค์การบริหาร ส่วนตำบล	93	46
	(46.50)	(23.00)
ไม่ทราบ	0	90
	(0.00)	(45.00)
- ไม่เคยมีใครแนะนำให้รู้จัก	0	32
	(0.00)	(16.00)
- ไม่รู้จะติดตามข่าวสารจากที่ไหน	0	39
	(0.00)	(19.50)
- ไม่สนใจจะทราบ	0	23
	(0.00)	(11.50)
รวม	200	200
	(100.00)	(100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ, ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.3 ด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องประกันสังคมมาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบจังหวัดเชียงใหม่

การทดสอบความรู้ความเข้าใจของแรงงานนอกระบบในเรื่องการประกันสังคม ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2553 โดยจะสอบถามเกี่ยวกับ ความหมายการประกันสังคม ตามมาตรา 40 หลักประกันสังคมตามมาตรา 40 และเงื่อนไขคุณสมบัติในการเกิดสิทธิประโยชน์ เมื่อจำแนกตามกลุ่มที่ทำประกันสังคมและไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 โดยใช้คำถาม 11 ข้อ เป็นเกณฑ์ในการวัด ซึ่งมีทั้งคำถามที่ถูกและผิด ตามตารางผนวก หน้าที่ 92 โดยคำถามที่ผิดมี 3 ข้อ คือ

ข้อ 3. โภทย์ ประกันสังคม มาตรา 40 ให้รัฐบาลกับผู้ประกันตน จ่ายเงินสบทบร่วมกันตลอดการ ประกันตนมาตรา 40 ซึ่งที่ถูกต้อง คือ รัฐบาลจะช่วยจ่ายเงินสบทบในระยะแรกเท่านั้น จากนั้น ผู้ประกันตนต้องจ่ายเองไม่จ่ายร่วมกันตลอดการประกันตนมาตรา 40

ข้อ 9. โภทย์ ในการจ่ายเงินสบทบ สามารถเลือกจ่ายเงินได้ที่สำนักงานประกันสังคมและธนาคาร ได้ทั่วประเทศในขณะนี้ ซึ่งที่ถูกต้องคือ สามารถเลือกจ่ายเงินได้ที่สำนักงานประกันสังคมและร้านสะดวกซื้อ ไปรษณีย์ เท่านั้น ยังไม่สามารถจ่ายที่ธนาคารได้

ข้อ 11. โภทย์ ในการจ่ายเงินสบทบของผู้ประกันตนมาตรา 40 สามารถจ่ายเงินล่วงหน้า และจ่ายเงินสบทบย้อนหลังได้ ซึ่งที่ถูกต้องคือ ในการจ่ายเงินสบทบของผู้ประกันตนมาตรา 40 สามารถจ่ายเงินล่วงหน้าได้ แต่ไม่สามารถจ่ายเงินสบทบย้อนหลังได้ ซึ่งได้ผลการศึกษา คือ

4.3.1 ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ เรื่องประกันสังคมมาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคม

ตารางที่ 4.13 แสดงถึงการวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประกันสังคมมาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน โดยใช้คำถาม 11 ข้อ เป็นเกณฑ์ในการวัด โดยกลุ่มตัวอย่างอ่านคำถามแล้วพิจารณาว่า คำถามที่ให้มานั้นใช่ หรือไม่ใช่ หรือไม่ทราบ ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจ ดังนี้

1. ประกันสังคม มาตรา 40 เปิดโอกาสให้สำหรับ คนที่ประกอบอาชีพอิสระ เกษตรกร ข้าราชการทั่วไป ฯลฯ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ถูก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และที่ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

2. กฎหมาย ประกันสังคม มาตรา 40 ให้ความคุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทูพพลภาพ เสียชีวิต บำเหน็จชราภาพ เท่านั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และที่ตอบไม่ถูก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

3. ประกันสังคม มาตรา 40 ให้รัฐบาลกับผู้ประกันตน จ่ายเงินสมทบร่วมกันตลอดการ ประกันตนมาตรา 40 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 ตอบไม่ถูก รองลงมา ตอบถูก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และที่ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ น้อย

4. กฎหมาย ประกันสังคม มาตรา 40 ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลง ได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 85.50 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และที่ตอบไม่ถูก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

5. ประกันสังคม มาตรา 40 มีให้เลือกทำ ได้ 2 ทางเลือก ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิประโยชน์ต่างกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวนคน 191 คิดเป็นร้อยละ 95.50 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ถูก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 และที่ตอบไม่ทราบ ไม่พบเลย แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

6. สิทธิประโยชน์ตาม มาตรา 40 ที่จะได้รับขึ้นอยู่กับ การจ่ายเงินสมทบในแต่ละเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 96.50 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และที่ตอบไม่ถูก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

7. ทางเลือกที่ 1 จ่าย 100 บาท/เดือน รัฐบาลช่วยจ่าย 30 บาท ได้รับความคุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทูพพลภาพ และ เสียชีวิต พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ถูก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และที่ตอบไม่ทราบ ไม่พบเลย แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

8. ทางเลือกที่ 2 จ่าย 150 บาท/เดือน รัฐบาลช่วยจ่าย 50 บาท ได้ความคุ้มครองเมื่อเจ็บป่วย ทูพพลภาพ เสียชีวิต และบำเหน็จชราภาพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 98.50 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ถูก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 และที่ตอบไม่ทราบ ไม่พบเลย แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

9. ในการจ่ายเงินสทบของผู้ประกันตนมาตรา 40 สามารถจ่ายเงินล่วงหน้า และจ่ายเงินสทบย้อนหลัง ได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ถูก จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 และที่ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

10. ผู้สมัครประกันสังคมมาตรา 40 ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15- 60 ปี สมัครที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 90.50 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และที่ตอบไม่ถูก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

11. ในการจ่ายเงินสทบ สามารถเลือกจ่ายเงินได้ที่สำนักงานประกันสังคมและธนาคารได้ทั่วประเทศในขณะนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ถูก จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และที่ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

สรุปว่า ผลการวัดความรู้ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคม จังหวัดเชียงใหม่ เรื่องการประกันสังคม ตามมาตรา 40 ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำประกันสังคมส่วนใหญ่ ตอบถูก จึงวิเคราะห์ได้ว่าส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องประกันสังคม ตามมาตรา 40 ในระดับมาก

ตารางที่ 4.13 ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประกันสังคม มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบที่
ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ (N=200)

ประเด็นคำถาม	ตอบ ถูก	ตอบ ไม่ถูก	ตอบ ไม่ทราบ
1. ประกันสังคม มาตรา 40 เปิดโอกาสให้สำหรับ คนที่ประกอบอาชีพ อิสระ เกษตรกร ขับรถรับจ้าง ทั่วไป ฯลฯ	192 (96.00)	5 (2.50)	3 (1.50)
2. กฎหมาย ประกันสังคม มาตรา 40 ให้ความคุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทุพพลภาพ เสียชีวิต บำเหน็จชราภาพ เท่านั้น	172 (86.00)	12 (6.00)	16 (8.00)
3. ประกันสังคม มาตรา 40 ให้รัฐบาลกับผู้ประกันตน จ่ายเงินสมทบ ร่วมกันตลอดการประกันตนมาตรา 40	27 (13.50)	153 (76.50)	20 (10.00)
4. กฎหมาย ประกันสังคม มาตรา 40 ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาซึ่งอาจมี การเปลี่ยนแปลงได้	171 (85.50)	14 (7.00)	15 (7.50)
5. ประกันสังคม มาตรา 40 มีให้เลือกทำ ได้ 2 ทางเลือก ที่ให้ความ คุ้มครองสิทธิประโยชน์ต่างกัน	191 (95.50)	9 (4.50)	0 (0.00)
6. สิทธิประโยชน์ตาม มาตรา 40 ที่จะได้รับขึ้นอยู่กับ การจ่ายเงินสมทบ ในแต่ละเดือน	193 (96.50)	1 (0.50)	6 (3.00)
7. ทางเลือกที่ 1 จ่าย 100 บาท/เดือน รัฐบาลช่วยจ่าย 30 บาท ได้รับความ คุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทุพพลภาพ และ เสียชีวิต	196 (98.00)	4 (2.00)	0 (0.00)
8. ทางเลือกที่ 2 จ่าย 150 บาท/เดือน รัฐบาลช่วยจ่าย 50 บาท ได้รับความ คุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทุพพลภาพ เสียชีวิต และบำเหน็จชราภาพ	197 (98.50)	3 (1.50)	0 (0.00)
9. ในการจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตนมาตรา 40 สามารถจ่ายเงิน ล่วงหน้า และจ่ายเงินสมทบย้อนหลังได้	139 (69.50)	38 (19.00)	23 (11.50)
10. ผู้สมัครประกันสังคมมาตรา 40 ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 - 60 ปี สมัคร ที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น	181 (90.50)	7 (3.50)	12 (6.00)
11. ในการจ่ายเงินสมทบ สามารถเลือกจ่ายเงินได้ที่สำนักงาน ประกันสังคมและธนาคารได้ทั่วประเทศในขณะนี้	134 (67.00)	59 (29.50)	7 (3.50)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.3.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประกันสังคม มาตรา 40 ของแรงงานนอก ระบบที่ไม่ทำประกันสังคม

ตารางที่ 4.14 แสดงถึงการวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประกันสังคม มาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่ทำประกันสังคม ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน โดยใช้คำถาม 11 ข้อ เป็นเกณฑ์ในการวัด โดยกลุ่มตัวอย่างอ่านคำถามแล้วพิจารณาว่าคำถามที่ให้มานั้นใช่หรือไม่ใช่ หรือไม่ทราบ ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจ ดังนี้

1. ประกันสังคม มาตรา 40 เปิดโอกาสให้สำหรับ คนที่ประกอบอาชีพอิสระ เกษตรกร ขับรถรับจ้าง ทั่วไป ฯลฯ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 93.00 ตอบถูก รองลงมา ตอบไม่ทราบ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และที่ตอบไม่ถูก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

2. กฎหมาย ประกันสังคม มาตรา 40 ให้ความคุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทูพพลภาพ เสียชีวิต บำเหน็จชราภาพ เท่านั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 ตอบไม่ทราบ รองลงมาตอบถูก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ น้อย

3. ประกันสังคม มาตรา 40 ให้รัฐบาลกับผู้ประกันตน จ่ายเงินสมทบร่วมกันตลอดการประกันตนมาตรา 40 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 90.50 ตอบไม่ทราบ รองลงมา ตอบถูก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ น้อย

4. กฎหมาย ประกันสังคม มาตรา 40 ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลง ได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 ตอบไม่ทราบ รองลงมา ตอบถูก จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจ ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ น้อย

5. ประกันสังคม มาตรา 40 มีให้เลือกทำ ได้ 2 ทางเลือก ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิประโยชน์ต่างกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ตอบถูก รองลงมาตอบไม่ทราบ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 13 คน

คิดเป็นร้อยละ 6.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

6. สิทธิประโยชน์ตาม มาตรา 40 ที่จะได้รับขึ้นอยู่กับ การจ่ายเงินสทบในแต่ละเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50 ตอบไม่ทราบ รองลงมา ตอบถูก จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ น้อย

7. ทางเลือกที่ 1 จ่าย 100 บาท/เดือน รัฐบาลช่วยจ่าย 30 บาท ได้ความคุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทูพพลภาพ และ เสียชีวิต พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 93.00 ตอบถูก รองลงมาตอบไม่ทราบ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

8. ทางเลือกที่ 2 จ่าย 150 บาท/เดือน รัฐบาลช่วยจ่าย 50 บาท ได้ความคุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทูพพลภาพ เสียชีวิต และบำเหน็จชราภาพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 94.00 ตอบถูก รองลงมาตอบไม่ทราบ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ มาก

9. ในการจ่ายเงินสทบของผู้ประกันตนมาตรา 40 สามารถจ่ายเงินล่วงหน้า และจ่ายเงินสทบย้อนหลัง ได้พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 85.50 ตอบไม่ทราบ รองลงมาตอบไม่ถูก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และที่ตอบถูก มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ น้อย

10. ผู้สมัครประกันสังคมมาตรา 40 ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 - 60 ปี สมัครที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 ตอบไม่ทราบ รองลงมาตอบถูก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ น้อย

11. ในการจ่ายเงินสทบ สามารถเลือกจ่ายเงินได้ที่สำนักงานประกันสังคมและธนาคารได้ทั่วประเทศในขณะนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 ตอบไม่ทราบ รองลงมา ตอบถูก จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และที่ตอบไม่ถูก มีจำนวน 19

คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม อยู่ในเกณฑ์ น้อย

สรุปว่า ผลการวัดความรู้ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่ทำประกันสังคม จังหวัด เชียงใหม่ เรื่องการประกันสังคม ตามมาตรา 40 ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม ส่วนใหญ่ ตอบไม่ทราบ จึงวิเคราะห์ได้ว่าส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องประกันสังคม ตาม มาตรา 40 ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.14 ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการประกันสังคม มาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคม มาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ (N=200)

ประเด็นคำถาม	ตอบ ถูก	ตอบ ไม่ถูก	ตอบ ไม่ทราบ
1. ประกันสังคม มาตรา 40 เปิดโอกาสให้สำหรับ คนที่ประกอบอาชีพ อิสระ เกษตรกร ข้าราชการทั่วไป ฯลฯ	186 (93.00)	6 (3.00)	8 (4.00)
2. กฎหมาย ประกันสังคม มาตรา 40 ให้ความคุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทุพพลภาพ เสียชีวิต บำเหน็จชราภาพ เท่านั้น	67 (33.50)	20 (10.00)	113 (56.50)
3. ประกันสังคม มาตรา 40 ให้รัฐบาลกับผู้ประกันตน จ่ายเงินสมทบ ร่วมกันตลอดการประกันตนมาตรา 40	15 (7.50)	4 (2.00)	181 (90.50)
4. กฎหมาย ประกันสังคม มาตรา 40 ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาซึ่งอาจ มีการเปลี่ยนแปลงได้	48 (24.00)	9 (4.50)	143 (71.50)
5. ประกันสังคม มาตรา 40 มีให้เลือกทำ ได้ 2 ทางเลือก ที่ให้ความ คุ้มครองสิทธิประโยชน์ต่างกัน	170 (85.00)	13 (6.50)	17 (8.50)
6. สิทธิประโยชน์ตาม มาตรา 40 ที่จะได้รับขึ้นอยู่กับ การจ่ายเงินสบ ทบในแต่ละเดือน	41 (20.50)	10 (5.00)	149 (74.50)
7. ทางเลือกที่ 1 จ่าย 100 บาท/เดือน รัฐบาลช่วยจ่าย 30 บาท ได้รับความ คุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทุพพลภาพ และ เสียชีวิต	186 (93.00)	2 (1.00)	12 (6.00)
8. ทางเลือกที่ 2 จ่าย 150 บาท/เดือน รัฐบาลช่วยจ่าย 50 บาท ได้รับความ คุ้มครอง เมื่อเจ็บป่วย ทุพพลภาพ เสียชีวิต และบำเหน็จชราภาพ	188 (94.00)	1 (0.50)	11 (5.50)
9. ในการจ่ายเงินสมทบของผู้ประกันตนมาตรา 40 สามารถจ่ายเงิน ล่วงหน้า และจ่ายเงินสมทบย้อนหลังได้	6 (3.00)	23 (11.50)	171 (85.50)
10. ผู้สมัครประกันสังคมมาตรา 40 ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 - 60 ปี สมัครที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น	36 (18.00)	27 (13.50)	137 (68.50)
11. ในการจ่ายเงินสมทบ สามารถเลือกจ่ายเงินได้ที่สำนักงาน ประกันสังคมและธนาคารได้ที่ทั่วประเทศในขณะนี้	65 (32.50)	19 (9.50)	116 (58.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละ

4.4 กลุ่มแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จะศึกษาเกี่ยวกับ สิทธิประโยชน์ ความสามารถในการจ่ายเงิน สบทบ ข้อมูลข่าวสาร ความเชื่อมั่นในการคุ้มครองประกันสังคม การได้รับสวัสดิการจากแหล่งอื่น เช่น โครงการรักษา 30 บาทรักษาทุกโรค บริษัทประกันชีวิต และกลุ่มสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์ การตัดสินใจเลือกทำประกันสังคมมาตรา 40 ในแต่ละทางเลือก ความเหมาะสมในการจ่ายเงิน สบทบประกันสังคมมาตรา 40 วิธีการชำระเงินประกันสังคม มาตรา 40 และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการ เลือกทำสิทธิประโยชน์ใดสิทธิประโยชน์หนึ่งตามมาตรา 40 ได้ผลการศึกษา ดังนี้

4.4.1 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกทำประกันสังคม มาตรา 40

ตารางที่ 4.15 การตัดสินใจเลือกทำประกันสังคมมาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่ตัดสินใจทำประกันสังคมมาตรา 40 เนื่องจาก การทราบข้อมูลข่าวสารมีเพื่อน หรือ คนรู้จัก ชักชวน แนะนำให้ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมา มีความสามารถในการจ่ายเงินสบทบเพราะไม่แพง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมา การทราบสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 รองลงมา ความเชื่อมั่นในระบบ ความคุ้มครองประกันสังคม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 รองลงมา การทราบข้อมูลข่าวสารจากทางการ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และที่พบน้อยที่สุดคือ อื่นๆ สาเหตุที่ทำเพราะเป็นการช่วยส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลและบางส่วนต้องการที่จะกลับมาประกันตนต่อมาตรา 39 แต่เกินเวลาจึงไม่สามารถประกันตนต่อได้เข้าหน้าสำนักงานประกันสังคม จังหวัดเชียงใหม่ จึงแนะนำให้ประกันตนต่อใน ประกันสังคมมาตรา 40 แทน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าปัจจัยในการตัดสินใจเลือกทำประกันสังคม มาตรา 40 เนื่องจาก ส่วนใหญ่จะทราบข้อมูลข่าวสาร มีเพื่อน หรือ คนรู้จักชักชวน แนะนำให้เข้าร่วมประกันตนมาตรา 40

ตารางที่ 4.15 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกทำประกันสังคมตามมาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ ที่ทำประกันสังคม ในจังหวัดเชียงใหม่

การตัดสินใจทำประกันสังคมมาตรา 40	จำนวน (คน)
การทราบสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ	53 (26.50)
มีความสามารถในการจ่ายเงินสทบเพราะไม่แพง	74 (37.00)
การทราบข้อมูลข่าวสาร	116 (58.00)
ความเชื่อมั่นในระบบความคุ้มครองประกันสังคม	35 (17.50)
การทราบข้อมูลข่าวสารจากทางการ	27 (13.50)
อื่นๆ เช่น ช่วยส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลและบางส่วนต้องการที่จะกลับมาประกันตนต่อมาตรา 39 แต่เกินเวลา	5 (2.50)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ, ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละของกลุ่มที่ทำประกันสังคมมาตรา 40

4.4.2 การตัดสินใจเลือกทำประกันสังคมมาตรา 40 ในแต่ละทางเลือก

ตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกทำประกันสังคม มาตรา 40 ในทางเลือกที่ 2 เนื่องจากทางเลือกที่ 2 ได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าอีกหนึ่งสิทธิประโยชน์ มีจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 96.50 และที่เลือกทำประกันสังคมมาตรา 40 ในทางเลือกที่ 1 มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

ตารางที่ 4.16 การตัดสินใจเลือกทำประกันสังคมมาตรา 40 ในแต่ละทางเลือก ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคม ในจังหวัดเชียงใหม่

ทางเลือก	จำนวน (คน)
ทางเลือกที่ 1	7 (3.50)
ทางเลือกที่ 2	193 (96.50)
รวม	200 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละของกลุ่มที่ทำประกันสังคมมาตรา 40

4.4.3 ความเหมาะสมในการจ่ายเงินสทบประกันสังคมมาตรา 40

ตารางที่ 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมจำนวน 200 คน ส่วนใหญ่ คิดว่าการจ่ายเงินสทบในแต่ละเดือนของประกันสังคมมาตรา 40 นั้นมีความเหมาะสม เนื่องจากในแต่ละเดือนต้องจ่ายเงินในจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ อีกทั้งในช่วงนี้รัฐบาลช่วยจ่ายเงินสทบอีกด้วย จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 และพบน้อยที่คิดว่า การจ่ายเงินสทบในแต่ละเดือนของประกันสังคมมาตรา 40 นั้นไม่เหมาะสม ควรจ่ายเงินสทบมากกว่านี้ ซึ่งอยู่ที่เฉลี่ยประมาณ 350 บาทต่อเดือน แต่ให้สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นเป็น 7 กรณี คือ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตาย การคลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และการว่างงานซึ่งเหมือนกับของแรงงานในระบบ ซึ่งมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตารางที่ 4.17 ความเหมาะสมในการจ่ายเงินสทบประกันสังคมมาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่

ความเหมาะสม	จำนวน (คน)
เหมาะสมดีแล้ว	192 (96.00)
ไม่เหมาะสม จำนวนที่เหมาะสมคือ 350 บาท/เดือน	8 (4.00)
รวม	200 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละของกลุ่มที่ทำประกันสังคมมาตรา 40

4.4.4 วิธีการชำระเงินประกันสังคม มาตรา 40

ตารางที่ 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่เลือกชำระเงินในแต่ละเดือนกับทางสำนักงานประกันสังคมมาตรา 40 จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากนโยบายอยู่ในช่วงแรกยังไม่ได้รับความนิยมมากนักจึงมีช่องทางในการชำระเงินไม่มาก และจะมีความมั่นใจมากกว่าในการเลือกจ่ายที่สำนักงานประกันสังคมโดยตรง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมา เลือกที่จะชำระอื่นๆ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 ได้แก่ ร้านสะดวกซื้อต่างๆ 7-ELEVEN จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 ชำระที่ไปรษณีย์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และเลือกชำระกับเจ้าหน้าที่ที่ออกไปเก็บนอกสถานที่ เช่น ในชุมชนต่างๆ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50

ตารางที่ 4.18 วิธีการชำระเงินประกันสังคม มาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีการชำระเงินประกันสังคมมาตรา 40	จำนวน (คน)
ชำระกับสำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่	95 (47.50)
ชำระกับเจ้าหน้าที่ที่ออกไปเก็บนอกสถานที่ เช่น ในชุมชน	17 (8.50)
การชำระเงินช่องทางอื่นๆ	88 (44.00)
- ไปรษณีย์	6 (3.00)
- 7-ELEVEN	63 (31.5)
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	19 (9.5)
รวม	200 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละของกลุ่มที่ทำประกันสังคมมาตรา 40

4.4.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกทำสิทธิประโยชน์ใดสิทธิประโยชน์หนึ่ง ตามมาตรา 40

ตารางที่ 4.19 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกทำสิทธิประโยชน์ใดสิทธิประโยชน์หนึ่ง ตามมาตรา 40 ในกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 200 คน จำแนกตามกลุ่มที่เลือกทางเลือกที่ 1 และเลือกทางเลือกที่ 2 พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เลือกทางเลือกที่ 1 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสิทธิประโยชน์ในกรณีการทดแทนเมื่อทุพพลภาพ มีค่าเฉลี่ยรวม 2.72 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีผลมาจากปัจจัยย่อยด้านไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.00 ซึ่งเมื่อเกิดการสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะหรือของร่างกาย จนไม่สามารถทำงานปกติได้ไม่ว่าจะจากการทำงานหรือไม่ยอมต้องการได้รับค่าชดเชยในส่วนนี้ด้วย และปัจจัยย่อยด้านความเสี่ยงจากการทำงานสูงมีค่าเฉลี่ย 2.43 เนื่องจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ค้าขาย เป็นเกษตรกร โดยส่วนมากมีความเสี่ยงต่อการต้องทุพพลภาพจนไม่สามารถทำงานได้น้อย

อันดับที่ 2 คือกรณีการทดแทนการขาดรายได้เมื่อเจ็บป่วย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม 2.65 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีผลมาจากปัจจัยย่อย คือไม่ได้รับค่าชดเชยจากการทำงานมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.00 เช่น ไม่ได้รับ โบนัส ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเข้ากะ ค่าล่วงเวลา ค่ารักษาพยาบาล รองลงมาไม่ได้ค่าชดเชยเนื่องจากการขาดงานมีค่าเฉลี่ย 2.86 ซึ่งส่วนมากไม่ได้รับค่าชดเชยจากการขาดงานเมื่อเจ็บป่วย เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพอิสระขึ้นอยู่กับตนเอง รองลงมา อาชีพที่ทำมีโอกาสเจ็บป่วยสูงมีค่าเฉลี่ย 2.43 การประกอบย่อมมีความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ หรือโรคภัย บ้าง จึงต้องการได้รับค่าชดเชยในส่วนนี้ และทางด้านสุขภาพไม่แข็งแรง มีค่าเฉลี่ย 2.29 น้อยที่สุด

ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลในการเลือกทำสิทธิประโยชน์ในทางเลือกที่ 1 ตามมาตรา 40 อันดับสุดท้าย คือกรณีการทดแทนเมื่อเสียชีวิต มีค่าเฉลี่ยรวม 2.48 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีผลมาจากปัจจัยย่อยด้านไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่นและต้องการมีเงินสงเคราะห์เก็บไว้ให้แก่ทายาท มากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 2.57 เนื่องจากส่วนใหญ่ ไม่ต้องเป็นภาระของลูกหลาน ไม่ได้ทำประกันชีวิตคุ้มครองเมื่อเสียชีวิตอื่น ต้องการมีเงินก้อนเก็บไว้ให้ลูกหลานในวันข้างหน้าแม้จะเป็นจำนวนไม่มากแต่ก็พอจะช่วยได้บ้าง และต้องการเงินช่วยเหลือค่าจัดการศพเมื่อเสียชีวิตมีอิทธิพลน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.29 เนื่องจากส่วนใหญ่เข้าร่วมกลุ่มสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์หมู่บ้าน ได้รับค่าชดเชยการจัดการศพบ้าง

กลุ่มตัวอย่างที่เลือกทางเลือกที่ 2 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นมากเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ปัจจัยด้านสิทธิประโยชน์กรณีบำนาญชราภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 2.74 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ เป็นผลมาจากปัจจัยย่อย ด้านไม่ได้ทำประกันภัยชราภาพจากที่อื่นมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 2.87 เช่น ประกันภัยจากบริษัทประกันภัยเอกชนและจากรัฐบาล จึงเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ต้องการทำประกันสังคม มาตรา 40 ซึ่งจะได้รับค่าชดเชยจากการที่มีประกันชราภาพ เพื่อเก็บเงินไว้ใช้จ่ายในอนาคตเมื่อยามชรา จะได้ไม่ลำบาก มีเงินก้อนเก็บ รongลงมา ด้านการไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่นมีค่าเฉลี่ยรวม 2.81 เช่น ไม่ได้รับสวัสดิการการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยในยามชราภาพ ไม่ได้รับเงินค่าช่วยเหลือในยามเกษียณเหมือนแรงงานงานในระบบราชการ ซึ่งส่วนมากไม่ได้รับค่าชดเชยเนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพอิสระ ทำมาค้าขายเป็นหลัก จึงไม่ได้รับค่าชดเชยหรือสวัสดิการชราภาพในด้านอื่น รongลงมาไม่มีเงินออมสะสมเพียงพอที่จะเก็บไว้ใช้จ่ายยามชราภาพ มีค่าเฉลี่ยรวม 2.66 ไม่ว่าจะเป็น ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย เป็นโรค ถึงแม้รัฐบาลจะมีนโยบายเงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ ในแต่ละเดือนแต่ก็เป็นเงินช่วยเหลือที่ไม่มาก เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ หากได้รับเงินออมจากการประกันตน มาตรา 40 ส่วนนี้ไปก็สามารถช่วยจุนเจือในยามชราภาพได้มากขึ้น และทำเพราะไม่มีญาติพี่น้อง หรือทายาท ไว้ช่วยดูแลยามชราภาพ มีค่าเฉลี่ยรวม 2.60 ก่อนข้างมีอิทธิพลน้อย เนื่องจากส่วนมากจะมีครอบครัว มีบุตรคอยดูแล ญาติพี่น้องอยู่ด้วยกันพอที่จะช่วยเหลือกันได้ ในอนาคต

อันดับที่ 2 คือปัจจัยทางด้านสิทธิประโยชน์กรณีการทดแทนเมื่อเสียชีวิต โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 2.62 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลมาจากปัจจัยย่อยด้านไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่นมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยรวม 2.73 เนื่องจากส่วนใหญ่ ไม่ได้ทำประกันภัยบริษัทเอกชนต่างๆ รongลงมาในกรณีเสียชีวิตต้องการมีเงินสงเคราะห์เก็บไว้ให้แก่ทายาทมีค่าเฉลี่ยรวม 2.60 เมื่อเสียชีวิต มีเงินก้อนเก็บไว้ให้ลูกหลานในวันข้างหน้า และช่วยเหลือค่าจัดการศพเมื่อเสียชีวิตมีค่าเฉลี่ย 2.54 แม้จะเป็นจำนวนไม่มากก็พอจะช่วยได้บ้าง ไม่ต้องเป็นภาระของลูกหลาน

อันดับที่ 3 คือปัจจัยทางด้านสิทธิประโยชน์ในการกรณีการทดแทนการขาดรายได้เมื่อเจ็บป่วย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม 2.33 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีผลมาจากปัจจัยย่อย คือไม่ได้รับค่าชดเชยจากการทำงานมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 2.65 เช่น โบนัส ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเข้ากะ ค่าล่วงเวลา ค่ารักษาพยาบาล รongลงมาไม่ได้ค่าชดเชยเนื่องจากการขาดงานมีค่าเฉลี่ย 2.45 ซึ่งส่วนมากไม่ได้รับค่าชดเชยจากการขาดงานเมื่อเจ็บป่วย เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพอิสระ ขึ้นอยู่กับตนเอง ทำมาค้าขายเป็นหลัก จึงไม่ได้รับค่าชดเชยค่าตอบแทนพิเศษจากการขาดงาน รongลงมาทางด้านสุขภาพไม่แข็งแรง มีค่าเฉลี่ย 2.11 ก่อนข้างมีอิทธิพลไม่มากนัก เนื่องจากส่วนมากจะมีสุขภาพที่แข็งแรง ดูแลตนเอง และทำเพราะอาชีพที่ทำมีโอกาสเจ็บป่วยสูงมีค่าเฉลี่ยน้อยคือ 2.09 เนื่องจากส่วนมากเป็นอาชีพที่ไม่ต้องเดินทางเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ หรือโรคภัย

จึงไม่มีความเสี่ยงมากเป็นธุรกิจทั่วไป ทำมาค้าขาย เกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา เลี้ยงสัตว์
ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย เป็นต้น

ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลในการเลือกทำสิทธิประโยชน์ใดสิทธิประโยชน์หนึ่ง ตามมาตรา 40
อันดับสุดท้ายคือ ด้านสิทธิประโยชน์กรณีการทดแทนเมื่อทุพพลภาพ มีค่าเฉลี่ยรวม 2.28
ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีผลมาจากปัจจัยย่อยด้านไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่นมี
ค่าเฉลี่ย 2.50 ซึ่งมากที่สุด เมื่อเกิดการสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะหรือ
ของร่างกาย หรือสูญเสียสภาพปกติของจิตใจ จนไม่สามารถทำงานปกติได้ และปัจจัยย่อยด้าน
ความเสี่ยงจากการทำงานสูง มีอิทธิพลค่อนข้างน้อยมีค่าเฉลี่ย 2.06 เนื่องจากการประกอบอาชีพ
ส่วนใหญ่ค้าขาย เป็นเกษตรกรโดยส่วนมากมีความเสี่ยงต่อการต้องทุพพลภาพจนไม่สามารถ
ทำงานได้น้อย

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแต่ละสิทธิประโยชน์ ในกลุ่ม
ตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 200 คน พบว่า การที่เลือกกรณี
การทดแทนการขาดรายได้เมื่อเจ็บป่วย เนื่องมาจากไม่ได้รับค่าชดเชยจากการทำงานมากที่สุด
คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.83 รองลงมา เลือกทำเพราะต้องการค่าชดเชย เนื่องจากการขาดงาน ค่าเฉลี่ย
2.67 รองลงมา เลือกทำเพราะอาชีพที่ทำมีโอกาสเจ็บป่วยสูง ค่าเฉลี่ย 2.26 และที่น้อยที่สุดเลือก
ทำเพราะสุขภาพไม่แข็งแรง มีค่าเฉลี่ย 2.20 ส่วนที่เลือกกรณีทุพพลภาพ เนื่องจากไม่ได้รับ
ค่าชดเชยจากที่อื่นมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 2.75 และเลือกทำ เพราะความเสี่ยงจากการทำงานสูง
ค่าเฉลี่ย 2.26 การที่เลือกกรณีเสียชีวิต เนื่องจากไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่นมากที่สุด ค่าเฉลี่ย
2.65 รองลงมา เลือกทำเพราะต้องการมีเงินสงเคราะห์เก็บไว้ให้แก่ทายาทค่าเฉลี่ย 2.59 และ
เลือกทำ เพราะต้องการเงินช่วยเหลือค่าจัดการศพเมื่อเสียชีวิต ค่าเฉลี่ย 2.42 และในกรณีสุดท้าย
ที่เลือกกรณีบำนาญชราภาพ เนื่องจากไม่ได้ทำประกันภัยชราภาพจากที่อื่นมากที่สุด โดยมี
ค่าเฉลี่ย 2.87 รองลงมา เลือกทำเพราะไม่มีเงินออมสะสมเพียงพอ ค่าเฉลี่ย 2.66 ที่พบน้อยที่สุด
เลือกทำ เพราะไม่มีญาติพี่น้องหรือทายาทไว้ช่วยดูแลยามชราภาพค่าเฉลี่ย 2.60 แสดงได้
ตามลำดับในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกทำสิทธิประโยชน์ใดสิทธิประโยชน์หนึ่งหนึ่งตามมาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย	ผู้ที่เลือก ทางเลือกที่ 1	ผู้ที่เลือก ทางเลือกที่ 2	รวม (ค่าเฉลี่ย)
1. กรณีการทดแทนการขาดรายได้เมื่อเจ็บป่วย	2.65	2.33	2.49
1.1 เลือกทำ เพราะอาชีพที่ทำมีโอกาสเจ็บป่วยสูง	2.43	2.09	2.26
1.2 เลือกทำ เพราะสุขภาพไม่แข็งแรง	2.29	2.11	2.20
1.3 เลือกทำ เพราะไม่ได้รับค่าชดเชยจากการทำงาน	3.00	2.65	2.83
1.4 เลือกทำ เพราะต้องการค่าชดเชย เนื่องจากการขาดงาน	2.89	2.45	2.67
2. กรณีการทดแทนเมื่อทุพพลภาพ	2.72	2.28	2.51
2.1 เลือกทำ เพราะความเสี่ยงจากการทำงานสูง	2.43	2.06	2.26
2.2 เลือกทำ เพราะไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่น	3.00	2.50	2.75
3. กรณีการทดแทนเมื่อเสียชีวิต	2.48	2.62	2.55
3.1 เลือกทำ เพราะต้องการมีเงินสงเคราะห์เก็บไว้ให้แก่ทายาท	2.57	2.60	2.59
3.2 เลือกทำ เพราะต้องการเงินช่วยเหลือค่าจัดการศพเมื่อเสียชีวิต	2.29	2.54	2.42
3.3 เลือกทำ เพราะไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่น	2.57	2.73	2.65
4. กรณีบำนาญชราภาพ		2.74	2.74
4.1 เลือกทำ เพราะไม่ได้ทำประกันภัยชราภาพจากที่อื่น		2.87	2.87
4.2 เลือกทำ เพราะไม่มีญาติพี่น้องหรือทายาทไว้ช่วยดูแลยามชราภาพ		2.60	2.60
4.3 เลือกทำ เพราะไม่มีเงินออมสะสมเพียงพอ		2.66	2.66
4.4 เลือกทำ เพราะไม่ได้รับค่าชดเชยจากที่อื่น		2.81	2.81

ที่มา: จากการศึกษา

4.5 กลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 จะศึกษาเกี่ยวกับ สิทธิประโยชน์ ความสามารถในการจ่ายเงินสทบ ข้อมูลข่าวสาร ความเชื่อมั่นในการคุ้มครองประกันสังคม การได้รับสวัสดิการจากแหล่งอื่น เช่น โครงการรักษา 30 บาทรักษาทุกโรค บริษัทประกันชีวิต และกลุ่มสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์ ความสนใจในการเลือกทำประกันสังคมมาตรา 40 รูปแบบที่สนใจที่จะทำประกันสังคมมาตรา 40 ในทางเลือกที่ 1 และ 2 ความเหมาะสมของการจ่ายเงินสทบประกันสังคมมาตรา 40 และความพร้อมในการชำระเงินสทบ โดยได้ผลการศึกษาดังนี้

4.5.1 ปัจจัยในการตัดสินใจไม่ทำประกันสังคม มาตรา 40

ตารางที่ 4.20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน สาเหตุหลักที่ไม่ทำส่วนใหญ่จะเนื่องมาจาก มีประกันจากที่อื่นแล้วจึงไม่ต้องการที่จะทำประกันสังคม มาตรา 40 จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 รองลงมา ไม่เชื่อมั่นในระบบความคุ้มครองประกันสังคมเนื่องจากเป็นเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลชุดใหม่อาจไม่สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลชุดเก่า จึงเลือกที่จะไม่ทำ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมา ไม่ทราบสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 รองลงมา ไม่ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องการประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 รองลงมา ไม่ได้เดือดร้อน ช่วยเหลือตนเองได้เนื่องจากทำประกันที่อื่นและรายได้ค่อนข้างมาก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 และที่พบน้อยที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายแพงเกินไป/ไม่สามารถจ่ายค่าประกันได้ แสดงว่าอัตราการจ่ายเงินสทบแต่ละเดือนไม่ใช่ปัญหาหลักในการตัดสินใจไม่ทำประกันสังคม มาตรา 40 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50

ตารางที่ 4.20 ปัจจัยในการตัดสินใจไม่ทำประกันสังคมตามมาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่

การตัดสินใจไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40	จำนวน(คน)
การไม่ทราบสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ	54 (27.00)
ไม่มีความสามารถในการจ่ายเงินสมทบได้ เพราะจ่ายแพงเกินไป	11 (5.50)
การไม่ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องการประกันสังคมมาตรา 40	32 (16.00)
ความไม่เชื่อมั่นในระบบความคุ้มครองประกันสังคม	56 (28.00)
การได้รับสวัสดิการจากที่อื่นแล้ว	158 (79.00)
ไม่ได้เดือดร้อน ช่วยเหลือตนเองได้	21 (10.50)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ, ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละของกลุ่มที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40

4.5.2 ความสนใจในการเลือกทำประกันสังคมมาตรา 40 และการเลือกรูปแบบที่สนใจที่จะทำประกันสังคมมาตรา 40 ในทางเลือกที่ 1 และ 2

ตารางที่ 4.21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน ส่วนใหญ่จะไม่สนใจในการทำประกันสังคมมาตรา 40 เนื่องจากส่วนมากจะมีประกันชีวิตคุ้มครองกันอยู่ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 และที่สนใจทำประกันสังคมมาตรา 40 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 ส่วนในรูปแบบที่สนใจที่จะทำประกันสังคมมาตรา 40 เลือกทำทางเลือกที่ 2 มากกว่าเนื่องจากทางเลือกที่ 2 ได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าอีกหนึ่งสิทธิประโยชน์ มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 78.69 และที่เลือกทางเลือกที่ 1 มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.31

ตารางที่ 4.21 ความสนใจในการเลือกทำประกันสังคมมาตรา 40 และการเลือกรูปแบบที่สนใจที่จะทำประกันสังคมมาตรา 40 ในทางเลือกที่ 1 และ 2 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่ทำประกันสังคม ในจังหวัดเชียงใหม่

ความสนใจในการเลือกทำประกันสังคมมาตรา 40	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำ/สนใจสมัคร	61	30.5
- ทางเลือกที่ 1	13	21.31
- ทางเลือกที่ 2	48	78.69
ไม่ทำ/ไม่สนใจสมัคร	139	69.5
รวม	200	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

4.5.3 ความเหมาะสมของการจ่ายเงินสทบพประกันสังคมมาตรา 40

ตารางที่ 4.22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมจำนวน 200 คน ส่วนใหญ่ คิดว่าการจ่ายเงินสทบพในแต่ละเดือนของประกันสังคมมาตรา 40 นั้นมีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นจำนวนเงินที่ไม่มากเมื่อเทียบกับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจะรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือนประกอบกับรัฐบาลช่วยจ่ายเงินอุดหนุนในบ้างส่วนด้วย มีจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 94.50 และพบน้อยที่คิดว่า การจ่ายเงินสทบพในแต่ละเดือนของประกันสังคมมาตรา 40 นั้นไม่เหมาะสม เนื่องจากค่าใช้จ่ายไม่เหมาะสมกับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ ส่วนใหญ่คิดว่าควรลดค่าประกันสังคมอยู่ที่ 30 บาทต่อเดือน มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50

ตารางที่ 4.22 ความเหมาะสมของการจ่ายเงินสทบพประกันสังคมมาตรา 40 ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่

ความเหมาะสม	จำนวน (คน)
เหมาะสมดีแล้ว	189 (94.5)
ไม่เหมาะสม จำนวนที่เหมาะสมคือ 30 บาท/เดือน	11 (5.50)
รวม	200 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละของกลุ่มที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40

4.5.4 ความพร้อมในการชำระเงินสด

ตารางที่ 4.23 ความพร้อมในการจ่ายเงินสดประกันสังคมมาตรา 40 ของ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีความพร้อมในการจะจ่ายเงินสดในแต่ละเดือนของประกันสังคมมาตรา 40 มีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 และที่ไม่พร้อมในการจะจ่ายเงินสดในแต่ละเดือนของประกันสังคม มาตรา 40 มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00

ตารางที่ 4.23 ความพร้อมในการชำระเงินสด ของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40 ในจังหวัดเชียงใหม่

ความพร้อมในการชำระเงินสด	จำนวน (คน)
พร้อม	124 (62.00)
ไม่พร้อม	76 (38.00)
รวม	200 (100.00)

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงอยู่ในรูปร้อยละของกลุ่มที่ไม่ทำประกันสังคมมาตรา 40